

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ХИМИЧНИ И
ХРАНИТЕЛНО-ВКУСОВИ ТЕХНОЛОГИИ
„Д.И.МЕНДЕЛЕЕВ“-ВАРНА

УТВЪРДИЛ:

Руслан Скулев

Директор

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

**за превенция на ученици, заплашени от риск за
преждевременно отпадане от училище**

УЧЕБНА 2022/2023 ГОДИНА

**Приета на заседание на педагогическия съвет с Протокол № 14 /
08.09.2022г**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално – икономическото развитие. Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на ПГХХВТ „Д.И. Менделеев“ за превенция на ранното напускане на образователната система са:

- Закон за предучилищното и училищното образование
- Наредба за приобщаващото образование
- Закон за младежта
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система / 2013 – 2020 г. /
- Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността / 2014 – 2020г. /
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието

Преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможното развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Преждевременното напускане на училище води до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване качеството на живот на сегашното и следващите поколения. Здравният статус и достъпът до услуги и ресурси, които могат да осигурят по – добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние са в пряка зависимост от получената по – висока степен на образование.

Като „преждевременно напуснали училищната система“ се определят лицата между 18-24 години, завършили едва основно образование или по-ниска образователна степен и вече не участват в никаква форма на обучение или образование. „Отпадане от училище“ е отписване на ученик до 18-годишна възраст преди завършване на последния гимназиален клас. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионално развитие на децата и младите хора в България.

Настоящата програма представя:

- Дефиниране на дейности, насочени към идентифициране на рискови групи ученици, изискващи промяна на нагласи с цел повишаване на мотивацията за учене и задържане в училището чрез предлагане на качествено образование-подобряване на МТБ, извънкласни форми на занимания, интерактивни методи на преподаване, участие в проекти;
- Ползване на добри практики;
- Събиране на достоверна информация за движението на учениците

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В УЧИЛИЩЕТО И ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ

Около 40% от зрелостниците, завършващи в гимназията, продължават обучението си във ВУ в страната и чужбина. В училището се обучават ученици от различни етнически групи и чужди граждани (предимно от Русия и бившите руски републики). Създадени са различни органи (УКБППМН; Координационен съвет за превенция на училищния тормоз; Училищно настоятелство, Обществен съвет, Педагогически съвет), които имат сериозно отношение към проблема с ранното отпадане на учениците от образователната система. До този момент в училището не са регистрирани прояви на етническа или друг вид дискриминация, не са регистрирани случаи на агресия, противообществени прояви или други отклонения в поведението на учениците. Цари атмосфера на толерантност, сътрудничество и подкрепа. В

ПГХХВТ „Д.И. Менделеев“ няма ученици със СОП. Напусналите гимназията ученици през учебната 2019/2020 година са поради заминаване в чужбина. Учителите са 15 човека, от които 13 имат професионална квалификационна степен и всички са участвали поне в две форма на обучение за повишаване на квалификацията

В училището се прилагат различни мерки и се осъществяват различни дейности за превенция на ранното напускане на системата:

- Изграждане на позитивна образователна среда;
- Извънкласни дейности в сферата на природните науки, дигиталната креативност, спорта; за подкрепа на личностното развитие на децата
- Организиране на учебна и производствена практика в реална работна среда с цел подпомагане на кариерното ориентиране на учениците, както и кариерно консултиране;
- Провеждане на консултации по всички учебни предмети;
- Приобщаване на родителите и повишаване на тяхната ангажираност в процеса на образование чрез провеждане на системни разговори, индивидуални и колективни срещи, участие в УН и ОС, ползване на електронен дневник;
- Подпомагане работата на Ученическия съвет и провеждане на Ден на ученическото самоуправление;
- Мотивиране на учениците и техните родители за участие на училищни тържества, спортни състезания, базари, дни на отворени врати, отбелязване на бележити дати и празници, създаване на проекти и др;
- Отпускане на месечни стипендии за постигнати образователни резултати, за деца с трайни увреждания или без родители;
- Отпускане на еднократни помощи по социални индикации, свързани с подпомагане на достъпа до образование или високи успехи в извънкласната и извънучилищна дейност;
- Партньорство с институции

Причините за отпадане от училище са многообразни и не се проявяват изолирано, а въздействат комплексно. Това определя необходимостта да се подхожда комплексно и същевременно да се действа индивидуално към конкретния случай на всяко дете, застрашено от отпадане или вече отпаднало от училище. Отпадането на ученици от училище е не само социален, но и педагогически проблем. Причините за това са различни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищната среда, а от друга и в педагогическата колегия.

Анализирайки проблема констатирахме, че учениците са в училище, но поради липса на интерес или слаби постижения в учебните занятия, допускат неизвинени отсъствия; имат лоши прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и голям брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашените от отпадане

Основните причини за преждевременното напускане на училището са:

1. Икономически причини;
 2. Социални причини;
 3. Етнокултурни причини;
 4. Образователни причини;
 5. Институционални причини;
 6. Причини свързани със здравния статус;
 7. Психологически причини
- Социално – икономически причини: ниски доходи, лошо качество на живот на семейството, вменени дълготелни семейни задължение, използване на детето като трудов ресурс;

- Образователни причини: слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище, затруднения при усвояването на учебния материал, наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др. ;
- Етнокултурни причини: образованието не е семеен приоритет, ранно встъпване в брак и др. ;
- Психологически причини: неувереност в себе си, чувство за неуспех, отчуждение от съучениците и др.
- Институционални причини: недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище и др.;
- Причини свързани със здравния статус: в контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна диагностика и подготовка на училищата за приобщаването на тези деца. Тук се включват и всички фактори на образователната среда, материалната база, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на приобщаващото образование;

В ПГХХВТ „Д.И. Менделеев“ застрашени от отпадане са основно ученици с по-голям брой неизвинени отсъствия, повече слаби оценки или с прояви на проблемно поведение.

Основни принципи в политика на гимназията са:

- Законосъобразност-пълно съответствие на училищните политики с нормативните актове по темата;
- Кохерентност-взаимна обвързаност на предлаганите училищни политики при сътрудничество на всички заинтересовани страни;
- Приемственост-непрекъснато действие на политиките за изпълнение на набелязаните цели;
- Всеобхватност – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, ранна диагностика, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;
- Своевременност-осигуряване на навременни адекватни мерки за неутрализиране на рисковете от преждеременно напускане на системата;
- Публичност и прозрачност – чрез интернет страницата на училището;
- Отчетност, мониторинг и контрол- документиране на проблемните и рискови ситуации;

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Разработване и прилагане на комплекс от ефективни мерки и дейности за идентифициране на рисковите фактори, предизвикващи преждеременно отпадане на ученици от рисковите групи в училище;

2. Усъвършенстване на работата на училищните екипи и прилагане на добри практики по изпълнение на предвидените програми за превенция на отпадането от училище ;

Политиките и мерките за превенция и интервенция, които ПГХХВТ „Д.И. Менделеев“ предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете. В училището се акцентира върху силните страни на всеки ученик, което подпомага личностното му развитие.

Очакваните резултати от прилаганите политики са:

- Осигуряване на позитивна образователна среда-училищен климат и взаимоотношения, водещи към добро личностно развитие на учениците единен комплекс от политики, планове и мерки на училищно ниво, основани на наблюдение, анализ, оценка и водещи до коригиращи действия;
- повишаване на качеството на обучението, измерено от ДЗИ и други оценявания;
- подходяща подкрепа на учениците от уязвимите групи, СОП с осигурен достъп до качествено образование;
- навременно консултиране и кариерно ориентиране;
- развитие на разнообразни занимания по интереси, ангажиращи ученици в риск

Политиките и мерките в ПГХХВТ,,Д.И.Менделеев“произтичат от:

1. Нежелание на родителите детето да ходи на училище, поради страх от социална изолация, по – ниска самооценка, невъзможност към адаптиране към учебния процес и останалите ученици.

Мерки: Мотивиране, консултиране и подпомагане чрез редица дейности за приобщаване на ученици със специални образователни потребности, от ромски произход, на самотни родители.

2. Трудова миграция на родителите- напускане на единия или двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и оставяне на детето на грижите на близки, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с новите модели на поведение на децата и трудовата социална обстановка.

Мерки: Ежеседмични контакти от класните ръководители с родителите/настойниците на учениците, консултации с психолози, сътрудничество с Отделите за закрила на детето и други институции, а при необходимост при прояви на тези деца – Детска педагогическа стая.

3. Недостатъчна образованост на родителите и занижен контрол върху цялостното развитие на ученика- изразява се в неконтролиране на часовете за отиване и прибиране от училище, непознаване на контактите и приятелския кръг на детето, непроверяване на изученото през деня и подготовката на ученика за следващия ден Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване на консултации в училище; провеждане на срещи на тези родители с ръководство, класни ръководители; , мотивиране, консултиране и приобщаване към училищната общност.

4. Чести конфликти с родителите, negliжиране и насилие над детето – побой, домашно насилие, развод и др.

Мерки: Сътрудничество с „Отдела за закрила на детето” и други институции.

5. Социално слаби семейства .

Мерки: Оказване на социална помощ чрез получаване на социални стипендии; настаняване в общежитието към гимназията, еднократни помощи; закупуване на карти за транспорт

6. Преждевременно напускане на училище поради ранни бракове и раждане.

Мерки: Осигуряване на непрекъснати форми за информираност на тинейджърите за сексуалното им развитие, провеждане на обучение от Център по семейно планиране: „Пубертет, юношество и съзряване”, осигуряване на възможност за продължаването на прекъснатите училище в самостоятелна форма на обучение.

IV.ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Мерки за реализиране на политиките	Отговорник	Срок на изпълнение	Индикатори
I.МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ			
1.1.Осигуряване на позитивна образователна среда-училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление			
1.1.1.Разработване и изпълнение на политики в училището			

1.1.1.1.Разработване и реализиране на мерки за проследяване на отсъствията, преместванията на учениците(уведомителни писма, медицински бележки, ежемесечни справки)	ЗДУПД	постоянен	Брой отсъствия Бр.преместени ученици
1.1.1.2.Информационна кампания за намаляване на риска от преждевременно напускане на училище(материал за час на класа, презентации, флаери)	Класни ръководители	постоянен	Бр.изготвени материали
1.1.1.3.Повишаване интереса на учениците към работа в екип чрез участие в училищни кампании. Отбелязване на: Ден на народните будители, Ден за борба с ХИВ, Коледни празници, Великден, празници на други вероизповедания, Ден на Земята, Световен ден на водата	Учители	постоянен	Бр.кампании Бр.участници
1.1.1.4.Контрол върху редовното вписване на отсъствията на учениците в ЗУД, прилагане на процедурите за налагане на мерки и санкции и подаване на данни към Регистъра за движение на учениците от класните ръководители	Директор ЗДУПД	постоянен	Бр.проверки
1.1.1.5.Изготвяне на списък с ученици, застрашени от отпадане и предприети мерки с анализ на причини(слаби оценки, лоша дисциплина, отсъствия)и оценяване на рисковите фактори	Директор ЗДУПД Класни ръководители	До 15.11.2020г	списък
1.1.1.6.Работа по проекти и Национални програми като начин за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадането на учениците	Директор	постоянен	Бр.проекти Бр.НП
1.1.1.7.Организиране на извънкласни и извънучилищни дейности	Учители	постоянен	Бр.обхванати ученици
1.2. Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всеки ученик и превенция на отпадането			
1.2.1.Квалификация на учителите, насочена към справяне с риска от преждевременно напускане на училището	Директор	постоянен	Бр.обучени учители
1.2.2.Атрактивност на преподавания материал чрез електронни уроци, интерактивни	Учители	постоянен	Бр.наблюдавани уроци

методи, онагледяване, практическа насоченост			
1.2.3. Личностно ориентиран подход-съобразно потребностите на ученика	Учители	постоянен	Бр. проверки
1.2.4. Анализирание на получените резултати по отделните предмети спрямо очакваните	Учители	постоянен	Успех за срока и годината
1.2.5. Анализ на движението на учениците и причините за това	ЗДУИД	постоянен	Бр. напуснали ученици
1.3. Достъп до качествено образование за ученици със СОП- при такива случаи			
1.3.1. Подобряване на възможностите за обучение на ученици със СОП: <ul style="list-style-type: none"> • осигуряване на достъпна среда • осигуряване на допълнителна подкрепа • подходяща методика за оценяване 	Учители	постоянен	Бр. разработени програми
ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ			
2.1. Повишаване на участието и ангажираността на родителите и други институции			
2.1.1. Повишаване на активността на родителската общност в сътрудничеството с училищното ръководство	Директор Обществен съвет Училищно настоятелство	постоянен	Бр. инициативи
2.1.2. Промяна на стереотипа на родителските срещи-повишаване дела на индивидуалните срещи	Директор ЗДУИД Класни ръководители	постоянен	Бр. срещи
2.1.3. Сътрудничество с различни организации-Дирекция „Социално подпомагане“, отдел „Закрила на детето“, ДПС	Директор	постоянен	Бр. срещи
2.2. Утвърждаване на наставничество			
2.2.1. Работа на класните ръководители по идентифицирането на учениците в риск и индивидуалното им консултиране	Класни ръководители	постоянен	Бр. срещи
2.2.2. Инициативи за подпомагане на ученици в риск от техни съученици	Класни ръководители	постоянен	Бр. инициативи
2.2.3. Кариерно консултиране и ориентиране-работодатели	Работодатели	постоянен	Бр. срещи
2.3. Компенсиране на ефекта от преждевременното напускане на училището			
2.3.1. Отчет на дейностите и мерките, анализ	Директор	постоянен	отчет

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ХИМИЧНИ И ХРАНИТЕЛНО-
ВКУСОВИ ТЕХНОЛОГИИ „Д.И.МЕНДЕЛЕЕВ“**

ЗАПОВЕД

№ РД10- 931

Варна,09.2022г.

На основание чл. 259, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование и във връзка с добрата организация на работа през учебната 2022/2023 година

ОПРЕДЕЛЯМ:

Училищна група за превенция на отпадането от училище в състав:

Председател: П.С.

Членове:

1. Камелия Кръстева-учител;
2. Красимира Костадинова-старши учител;
3. Гергана Георгиева-учител

Задължения:

1. Да изготвят план за работа на групата за превенция на отпадането от училище;
2. Да запознаят учителите, родителите и учениците с плана и отчетите;
3. Да изготвят необходимите анкети, да осъществят анализирането им и да представят резултатите в сайта на гимназията;
4. Да организират и подпомагат работата на класните ръководители за превенция на риска от отпадане;
5. Да участват в срещи с родителите на учениците, заплашени от отпадане;
6. Да провеждат консултации и срещи с родители за тяхното подпомагане в комуникацията с ученици, застрашени от отпадане;

С настоящата заповед да бъдат запознати всички членове на комисия за своевременно изпълнение на задълженията си.

Директор:

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ХИМИЧНИ И ХРАНИТЕЛНО-
ВКУСОВИ ТЕХНОЛОГИИ „Д.И.МЕНДЕЛЕЕВ“**

ЗАПОВЕД

№ РД10- 030

Варна,08.....09.2022г.

На основание чл. 259, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование за учебната 2022/2023 година и решение на Педагогическия съвет с Протокол № 44/08.09.2022 г. за учебната 2022/2023 година

УТВЪРЖДАВАМ:

**ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ В
ПГХХВТ „Д.И.МЕНДЕЛЕЕВ“**

Предвидените дейности в програмата да бъдат изпълнявани от определените отговорни лица в планираните срокове. Програмата да бъде публикувана на интернет страницата на училището в срок до 09.09.2022 г. от Виктория Балджиева.

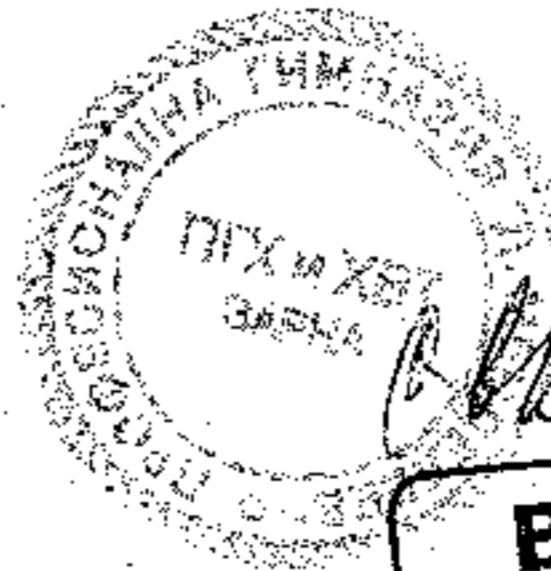
Основни задължения на учителите и служителите:

- Да уважават уникалността и потенциала на всеки ученик;
- Да работят в най-добрия интерес на ученика;
- Да идентифицират децата, застрашени от отпадане;
- Да уважавам и подкрепят семействата при отглеждането и възпитанието на учениците;
- Да поддържат високо качество на образованието;
- Да прилагат системи за ранно предупреждение;
- Да сътрудничат активно с институции.

С настоящата заповед да бъдат запознати всички членове на колектива за своевременно изпълнение на задълженията си.

Директор:

/Руслан Скудовц

**ВЯРНО С
ОРИГИНАЛА**